

Городянська Лариса Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансового забезпечення військ,
Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
м. Київ (Україна)
ORCID ID 0000-0002-4482-1690
e-mail:gorod_lv@knu.ua

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙ НА РІВЕНЬ ВІДТВОРЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РЕСУРСІВ

Анотація. В статті визначено загальну характеристику економічних ресурсів та напрями їх відтворення. Запропоновано класифікацію економічних ресурсів за видами; виокремлено категорію «відтворювані економічні ресурси», яку утворюють об'єкти основних засобів, нематеріальних активів та інтелектуальний потенціал трудових ресурсів.

Геополітичний конфлікт і негативні макропроцеси в країні призвели до суттєвого зниження інноваційної активності вітчизняних підприємств. Проаналізовано напрями капіталовкладень підприємств у відтворення об'єктів економічних ресурсів, таких як основні засоби, нематеріальні ресурси (активи) та зростання рівня інтелектуального потенціалу трудових ресурсів. Визначено частки таких вкладень за роками. Дослідження статистичних даних та вивчення зовнішніх і внутрішніх факторів показало, що відтворення інтелектуальних, нематеріальних і матеріальних ресурсів, а також інтелектуального потенціалу персоналу відбувається на досить низькому рівні.

Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за їх частками виявив, що пріоритетним джерелом фінансування інноваційної діяльності є власні кошти. Економічний аналіз показав, що економіка України залишається несприйнятливою до науково-технічних нововведень через низький рівень виробничої бази промисловості та слабе фінансування державою науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок. Висвітлено вплив різних факторів на інноваційну активність підприємств. Обґрунтовано потребу формування ефективною державною науково-технічної та інвестиційної політики, яка має відбуватися з врахуванням основного фактору економічної динаміки — інновацій, які орієнтовані насамперед на зростання продуктивності праці.

Запропоновано проведення прогнозування і моніторингу проблемних аспектів відтворення економічних ресурсів. Планування заходів відтворення дозволить вітчизняним інноваційно активним підприємствам досягти фінансової стабільності, сприятиме підвищенню результативності інтелектуальної праці та її впливу на економічне зростання країни.

Ключові слова: інновації, відтворення, нематеріальні ресурси, інтелектуальний потенціал, інтелектуальна власність, основні засоби, економічні ресурси.

© Л. В. Городянська, 2019

ВСТУП

Господарська діяльність підприємств нерозривно пов'язана з економічними ресурсами, здатними до відтворення. Історичний зв'язок між такими базовими категоріями економічних ресурсів, як об'єкти основних засобів, ви-

сококваліфікована праця та нематеріальні ресурси (активи) є міцним. Сукупність означених економічних ресурсів має здатність до відтворення. Інтелектуальний потенціал трудових ресурсів відіграє важливу роль в економічному зростанні національної економіки будь-якої

країни незалежно від побудови її економічної системи. З часом змінилися лише акценти, які поступово були перенесені з об'єктів основних засобів та з некваліфікованої праці на інтелектуальний потенціал трудових ресурсів, новітні інформаційні технології та інші об'єкти інтелектуальної власності. Цей процес є обґрунтованим та пов'язаним з розвитком суспільства та переходом від типу економіки, що характеризувалась управлінням матеріальним виробництвом, до інноваційного типу розвитку економіки та спрямуванням країни до інформаційного суспільства.

Постановка проблеми. Відтепер для України гостро постає проблема відтворення кількості робочої сили та її потенціалу, яка може бути вирішена шляхом екстенсивного або інтенсивного типу відтворення. Екстенсивний тип відтворення передбачає зростання показника народжуваності. Він вимагає тривалого часу, тобто понад 20 років можуть знадобитись для зростання та розвитку людини, її навчання й формування особистих і професійних якостей. В цілому екстенсивний тип відбувається шляхом збільшення обсягів залучених до виробництва економічних ресурсів.

Інтенсивний тип відтворення здійснюється шляхом ефективнішого використання ресурсів на основі науково-технічного прогресу та найкращих форм організації виробництва. Цей процес передбачає розробки заходів, спрямованих на пошук інноваційного процесу на підприємстві. Підвищення рівня інтелектуального потенціалу працівників інтенсивним шляхом, оновлення об'єктів основних засобів або проведення модернізації їх об'єктів може здійснюватися шляхом капітальних вкладень, спрямованих в означені об'єкти економічних ресурсів. Очевидним і зрозумілим є те, що вирішення проблем активізації інноваційної діяльності підприємств — головна запорука здійснення успішних ринкових реформ. Про що свідчить і досвід розвинених країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Після оприлюднення багатоваріантного демографічного прогнозу загальної чисельності та статевовікового розподілу населення України до 2050р.[1], а також досліджень з питань державного регулювання відтворення економічних ресурсів [2] відбулися значні зміни в загальній політичній та демографічній ситуації в країні. Це вимагає оновлення представлених тоді тенденцій і прогнозів та їх підґрунтя — статистичних даних.

Аналіз статистичних даних за період 2014–2018 рр. [3] виявив негативну тенденцію поступового зниження чисельності населення

України, частка економічно-активного населення (робочої сили) якого не перевищує 55 %. Це обумовлено об'єктивними факторами, адже за останні роки країна втратила значну частину кваліфікованих працівників за рахунок еміграції, внаслідок зниження загального рівня життя та війни. Також за останні роки спостерігається загальна тенденція зниження кількості бажаючих отримати вищу освіту в Україні чи взагалі навчатися. Частину сучасної молоді приваблює шлях негайного отримання власного доходу будь-яким шляхом, навіть виконанням некваліфікованої праці. Обмеженість якісних економічних ресурсів, зниження частки кваліфікованих працівників, зношеність об'єктів основних засобів, недостатній рівень якості об'єктів нематеріальних активів знижують конкурентоспроможність товарів і послуг нашої держави та можливості економічного і соціального зростання.

Дослідження проблем розвитку інтелектуального потенціалу трудових ресурсів в умовах глобалізації є порівняно новим напрямом загальної економічної теорії та пов'язано з іменами відомих у світі дослідників — У. Бека, А. Гіддеса, У. Мітчел, Р. Робертсона, Дж. Сороса, М. Фрідмена, Ф. Фукуяма, С. Хантінгтона та ін.

Враховуючи, що будь-яку працю людини неможливо уявити без застосування на підприємстві сучасних об'єктів нематеріальних ресурсів та основних засобів, переосмислення потребує «уявлення про якість та латентні можливості об'єктів економічних ресурсів» [4, с. 50]. Існуючі вітчизняні методики оцінки категорії «інтелектуальна власність» як складової нематеріальних ресурсів (активів) підприємства, як і тлумачення економічного змісту цієї категорії є неоднозначним. Також існують різні підходи до оцінки вартості їх об'єктів. Недоліками є орієнтація на проведення ретроспективного аналізу об'єктів нематеріальних активів й основних засобів. Показники звітності, яка складається на визначену дату, є моментними і не відображають повністю процесів, які відбуваються за період між датами складання звітності. Методики вітчизняних підприємств переважно не враховують не фінансову інформацію — рівень інтелекту працівника, його можливості, результати його творчої діяльності та їх впливу на ділову репутацію (гудвіл) підприємства. Відтак, подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення методик оцінювання рівня відтворення економічних ресурсів, які б враховували галузеві особливості підприємства, включення додаткових критеріїв оцінки, таких як не фінансові (якісні) чинники, а також оцінювання майбутніх перспектив і можливостей

підприємств завдяки відтворенню об'єктів економічних ресурсів.

Аналіз досліджень [1–4] та Стратегії сталого розвитку «Україна — 2020» (далі — Стратегія) [5] виявив необхідність реалізації реформи захисту об'єктів інтелектуальної власності та розробки Програми розвитку інновацій [5]. Реалізація цих реформ потребує нормативно-правового та організаційного забезпечення, розроблення та прийняття відповідних нормативно-правових актів, моніторингу стану об'єктів економічних ресурсів.

Метою статті є аналіз впливу інновацій на рівень відтворення економічних ресурсів на підприємствах України.

Досягнення мети зумовлює необхідність вирішення комплексу завдань, до яких належать:

— запропонувати структуру основних видів економічних ресурсів підприємства та виокремити об'єкти економічних ресурсів, які здатні до відтворення;

— провести аналіз капіталовкладень в інноваційну діяльність, спрямованих підприємствами на відтворення об'єктів економічних ресурсів.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наукові засади цього дослідження ґрунтуються на позитивних зрушеннях в економічному розвитку країни, які супроводжуються

еволюцією видів економічних ресурсів, здатних до відтворення, та на ідеях суспільного відтворення економіки.

Узагальнення поглядів вітчизняних та зарубіжних авторів (Загородній А.Г., Крупка М.І., Манцуров І.Г., У. Бек, М.Фрідмен та ін.) стосовно категорії «економічні ресурси» та проведене дослідження дозволило автору виявити зв'язок економічних ресурсів підприємства із засобами виробництва та запропонувати структуру основних видів економічних ресурсів підприємства (рис. 1).

Вважаємо, що економічні ресурси, здатні до відтворення, є комплексним поняттям, що охоплює три великі групи: необоротні матеріальні ресурси (основні засоби, інші необоротні матеріальні активи), необоротні нематеріальні активи й інтелектуальні (трудові) ресурси (інтелектуальний потенціал чи розумова праця персоналу).

Дослідження сучасних проблем інтелектуального розвитку потенціалу трудових ресурсів в Україні здійснюється в контексті забезпечення необхідного рівня його якості, підвищення конкурентоспроможності підприємств, пошуку шляхів зростання ефективності управління інтелектуальними ресурсами в контексті відтворення їх потенціалу, забезпечення інноваційного розвитку підприємств у поєднанні з якістю економічних ресурсів.

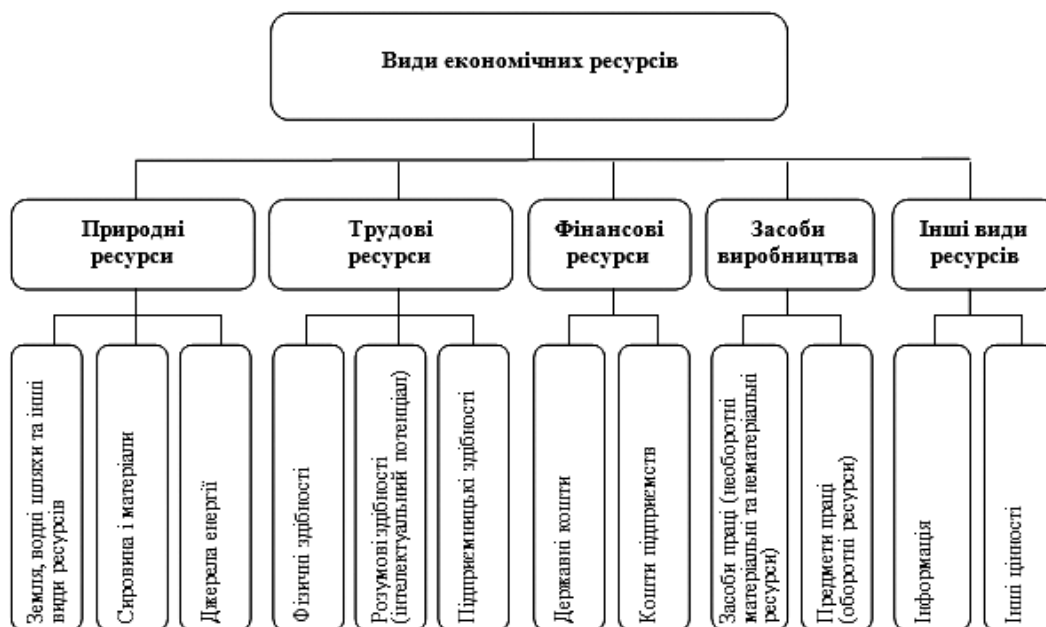

Рис. 1. Поділ економічних ресурсів за видами (розробка автора)

У праці [4] автором були розкриті особливості відтворення потенційної частини інтелектуальних ресурсів, рівень яких безпосередньо

впливає на результативність діяльності підприємства та запропоновано новий підхід до об'єктів економічних ресурсів, суть якого полягає

у перенесенні акценту з процесу використання економічних ресурсів на процес прогнозування можливостей підприємства внаслідок відтворення об'єктів його економічних ресурсів [4, с. 50–51]. Потенційною частиною інтелектуальних ресурсів є інтелектуальний потенціал економічно активного населення (трудоx ресурсів) країни, який є дійсним капіталом нації, з оцінюванням рівня результативності якого виникають проблеми.

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Статистичний аналіз інноваційної діяльності підприємств за 2007–2017 рр. (табл. 1) дозволив визначити рівень інноваційної активності підприємств, частки інноваційних витрат підприємств на відтворення економічних ресурсів та джерела фінансування інноваційної діяльності.

В цьому аналізі спостерігаються характерні періоди, що потребують аналізу чинників,

які вплинули на економічний розвиток країни. Так аналіз статистичних даних про рівень інноваційної активності підприємств (рис. 2) виявив нерівномірну динаміку за роками. Витрати на інновації спрямовувалися підприємствами за роками досить нерівномірно.

Вперше суттєве зростання загальної суми витрат на інновації відбулось у 2011 році. Пояснення цього знаходимо у «Звіті про діяльність Міністерства економічного розвитку і торгівлі України» [7], де підкреслюється, що економічне зростання у 2011 році відбулось за рахунок реалізації Урядом України ряду важливих реформ в усіх сферах економіки, а також більш високої, ніж закладалося раніше до прогнозу на 2011 рік, цінової динаміки на світових сировинних ринках. Так, за 2011 рік порівняно з відповідним періодом 2010 року реальне зростання ВВП становило 5,2 %.

Таблиця 1

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У 2007–2017 рр. [3]

Роки	Питома вага підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, %	Динаміка змін інноваційної діяльності підприємств (поточний рік до попереднього)	Загальна сума витрат на інновації, млрд. грн.	Частка інноваційних витрат на відтворення об'єктів основних засобів	Частка інноваційних витрат на відтворення нематеріальних ресурсів (активів)	Частка інноваційних витрат на відтворення інтелектуальних ресурсів
2007	14,2	—	10,82	0,69	0,09	0,030
2008	13,0	0,92	11,99	0,64	0,10	0,035
2009	12,8	0,98	7,95	0,63	0,11	0,015
2010	13,8	1,08	8,05	0,63	0,12	0,018
2011	16,2	1,17	14,33	0,73	0,08	0,023
2012	17,4	1,07	11,48	0,70	0,10	0,004
2013	16,8	0,97	9,56	0,58	0,17	0,009
2014	16,1	0,96	7,70	0,66	0,23	0,006
2015	17,3	1,07	13,81	0,81	0,15	0,006
2016	18,9	1,09	23,23	0,85	0,11	0,003
2017	16,2	0,86	9,12	0,65	0,24	0,002

Темп приросту обсягів промислового виробництва за підсумками 2011 року порівняно з 2010 становив 7,6 % [7, с. 2]. Зростання виробництва спостерігалось у добувній промисловості (на 7,2 %), переробній промисловості (на 8,2 %) і виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (на 5,3 %). У переробній промисловості позитивні резуль-

тати розвитку демонстрували як експортно орієнтовані галузі: хімічна та нафтохімічна промисловість (зростання виробництва на 14,4 %) та металургійне виробництво готових металевих виробів (на 8,9 %), так і галузі, орієнтовані на внутрішній ринок: виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (на 12,4 %), оброблення деревини та виробництво

виробів з деревини, крім меблів (на 9,7 %), легка промисловість (на 7,7 %). У машинобудуванні (види промислової діяльності, які орієнтовані на виробництво продукції з високою часткою доданої вартості) зростання становило 17,2 %.

Активізація виробничої діяльності вплинула на позитивну динаміку прибутків підприємств, які у 2011 році збільшилися на 29,3 % порівняно з 2010 роком та становили 212,3 млрд. гривень, при цьому збитки підприємств зросли на 1,4 % і становили 99,3 млрд. гривень. Це сформувало позитивний сальдовий фінансовий результат на рівні 112,9 млрд. гривень. Враховуючи, що прибуток є основним джерелом фінансування інвестицій, відбулось подальше розширення інвестиційних процесів, які є основою довгострокового зростання та підви-

щення конкурентоспроможності економіки країни. Так, за підсумками січня — вересня 2011 року інвестиції в основний капітал реально збільшилися на 21,2 %.

Геополітичний конфлікт 2014 року у 2015 році запустив внутрішній процес руйнування економіки України, в основі якого знаходились структурні проблеми та дисбаланси, спричинені непослідовністю та незавершеністю реформування економіки України [8]. Початок 2016 року ознаменувався негативним впливом на економіку країни в цілому та на підприємства зокрема, завдяки черговому посиленню напруги у зовнішньоекономічних відносинах з Російською Федерацією внаслідок впровадження торгових і транзитних обмежень та досягнення дна падіння світових цін у січні-лютому на ключових товарних ринках вітчизняного експорту.

Рис. 2. Інноваційна активність підприємств за 2007–2017 рр.

Однак, незважаючи на надскладні умови, в яких опинилася Україна упродовж останніх років, завдяки дотриманню Урядом України базових ринкових принципів розбудови економі-

ки, країна поступово вийшла з кризи і 2016 рік, як і прогнозувалось, став роком відносної макроекономічної стабілізації та відновлення зростання економіки.

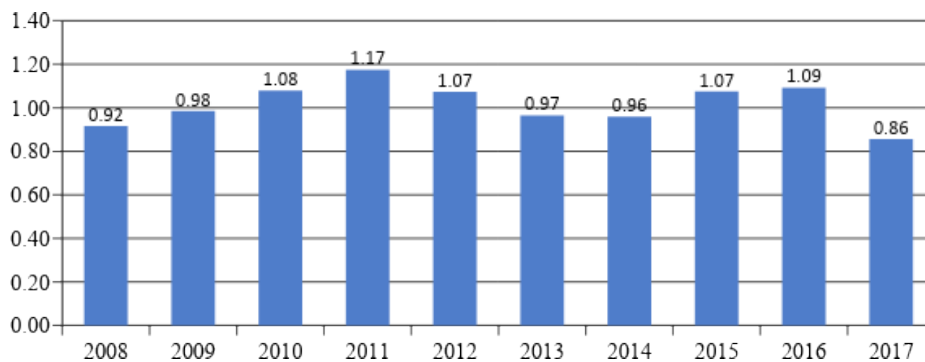

Рис. 3. Динаміка зміни питомої ваги підприємств, що займалися інноваціями протягом 2007–2017 рр. (поточний рік до попереднього)

За підсумком 2016 року зростання реального ВВП становило 2,3 % з урахуванням зростання на 0,1 % у I кварталі порівняно з відповідним кварталом попереднього року, на 1,5 % — у II кварталі, на 2,3 % — у III кварталі та на 4,8 % — у IV кварталі.

Вітчизняні підприємства відреагували на негативні макропроцеси в країні суттєвим зниженням інноваційної активності, після 2016 року (рис. 3).

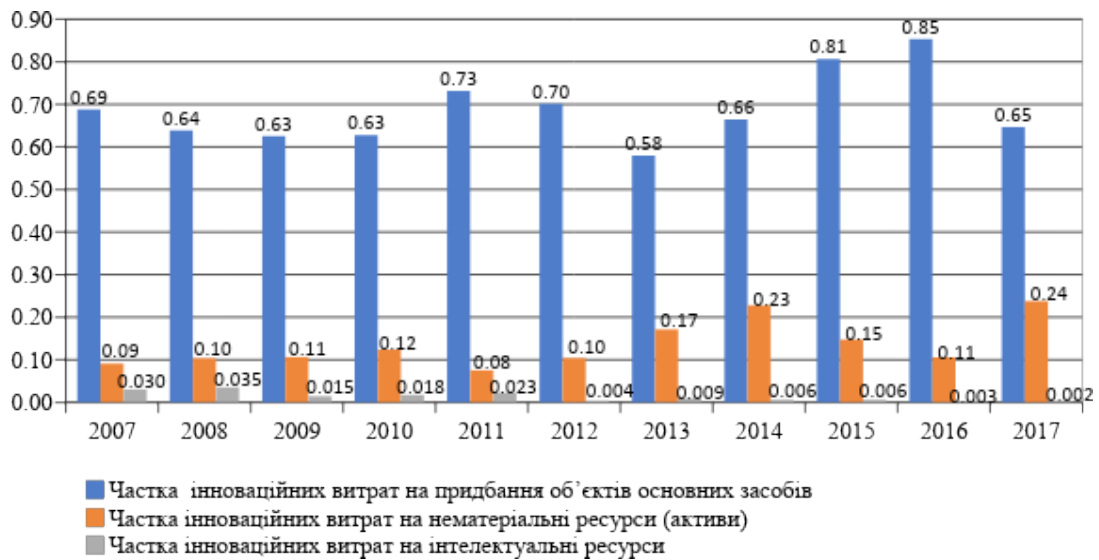

Рис. 4. Інноваційні витрати підприємств на відтворення економічних ресурсів за 2007–2017 рр.

За даними Державної служби статистики України питома вага підприємств, які здійснювали інноваційну діяльність з 2007 по 2016 рр.,

зросла з 0,92 до 1,09, та у 2017 році частка таких підприємств знижується до 0,86.

Таблиця 2

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У 2007–2017 рр. [3]

Роки	Загальна сума витрат на інновації, млрд. грн.	Частка власних коштів в інноваційній діяльності	Частка коштів державного бюджету в інноваційній діяльності	Частка коштів іноземних інвесторів в інноваційній діяльності	Частка коштів інші джерел в інноваційній діяльності
2007	10,82	0,74	0,013	0,030	0,220
2008	11,99	0,61	0,028	0,010	0,357
2009	7,95	0,65	0,016	0,190	0,143
2010	8,05	0,59	0,011	0,300	0,096
2011	14,33	0,53	0,010	0,004	0,456
2012	11,48	0,64	0,020	0,087	0,255
2013	9,56	0,73	0,003	0,131	0,137
2014	7,70	0,85	0,045	0,018	0,087
2015	13,81	0,97	0,004	0,004	0,020
2016	23,23	0,95	0,008	0,001	0,043
2017	9,12	0,84	0,025	0,012	0,118

Аналіз напрямів фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств 2007–2017 рр. за статистичними даними [3] показав, що інноваційні витрати за видами економічних ресурсів є дуже різними. Так, у 2017 році частка інноваційних витрат підприємств на відтворення об'єктів основних засобів складала 65 %, на відтворення нематеріальних ресурсів (активів) 24 %, а на відтворення інтелектуальних ресурсів (рівня персоналу) складала 0,2 % (рис. 4).

Економічний аналіз показав, що економіка України залишається несприйнятливою до науково-технічних нововведень через низький рівень виробничої бази промисловості та слабе фінансування державою науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок. Як бачимо в табл. 2, фінансування з державного бюджету є вкрай недостатнім. Інноваційна система підприємства, що знаходиться на мі-

крорівні, є локальною та виступає джерелом генерації та втілення нових знань і знаходиться у постійній взаємодії з регіональною та національною системами.

Статистичний аналіз інноваційних витрат підприємств, що займалися інноваціями протягом 2007–2017 рр., показав, що найбільшу частку серед джерел фінансування інноваційної діяльності становлять власні кошти підприємств (рис. 5).

Інноваційно-активні підприємства України у 2016 році на 95 %, а у 2017 році на 84 % здійснювали інноваційну діяльність за рахунок власних коштів (самофінансування).

Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств виявив, що основне фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств відбувається за рахунок власних коштів.

Рис. 5. Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств у 2007–2017 рр.

Важливим джерелом інвестицій виступають і кредитні ресурси, проте кредитна активність поки залишається низькою. За оперативною інформацією Національного банку, загальний обсяг кредитних ресурсів, наданих банками в економіку України, на кінець грудня 2011 року збільшився порівняно з початком року на 9,6 % або 69,3 млрд. гривень, склавши 793,3 млрд. гривень. Інноваційна система підприємства створюється на базі вже існуючого підприємства і спрямована на підвищення рівня конкурентоспроможності продукції, що ви-

пускається, створення інноваційної бази для довгострокового стійкого зростання підприємства, а разом з нею і економіки країни загалом. Таким чином, створення інноваційної системи мікрорівня має сприяти активізації інноваційної діяльності та прискоренню поширення інновацій на вітчизняному ринку. Взаємодія між підприємствами у різних сферах, а також між підприємствами та державними установами (або державними підприємствами) є важливими складовими інноваційного розвитку та успіху підприємства.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження проведено на основі статистичних даних Держстату України за період з 2007 по 2018 [3]. Дослідження статистичних даних та вивчення зовнішніх і внутрішніх факторів показало, що відтворення інтелектуальних, нематеріальних і матеріальних ресурсів, а також інтелектуального потенціалу персоналу відбувається на досить низькому рівні. Частка інноваційно активних підприємств залежать від політики держави та загальної економічної ситуації в країні. В умовах розвитку сучасного суспільства основним чинником, що визначає конкурентоспроможність держави та економічне зростання, є ступінь інноваційності економіки. Відтепер інноваційно активні підприємства в Україні здійснюють інноваційну діяльність переважно за власний рахунок, а прогнозування і моніторинг проблемних аспектів відтворення, планування заходів відтворення дозволять їм досягти фінансової стабільності, сприятимуть успішному інноваційному розвитку та підвищенню ефективності використання інновацій на вітчизняних підприємствах.

Заходи управління процесами відтворення інтелектуального потенціалу на підприємстві [9, с. 130] передбачають формування нових знань та умінь працівників відповідно до політики впровадження інноваційних технологій у виробничий процес шляхом створення системи соціального забезпечення, мотивування та навчання персоналу.

Отже, формування ефективної державної науково-технічної та інвестиційної політики має відбуватися з врахуванням основного фактору економічної динаміки — інновацій, які орієнтовані насамперед на зростання продуктивності праці. Саме активізація інноваційної діяльності наукової і виробничої сфер є важливим завданням та умовою становлення економічної незалежності України.

ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Визначено загальну характеристику економічних ресурсів та напрями їх відтворення. Запропоновано класифікацію економічних ресурсів за видами (рис. 1); виокремлено категорію «відтворювані економічні ресурси», яку утворюють об'єкти основних засобів, нематеріальних активів та інтелектуальний потенціал трудових ресурсів.

Проведено аналіз капіталовкладень підприємств в інноваційну діяльність за напрямками відтворення об'єктів основних засобів, нематеріальних ресурсів (активів) та у зростання рівня інтелектуального потенціалу трудових ресурсів.

Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за їх частками виявив, що основне фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств відбувається за рахунок власних коштів. Визначено фактори, які впливають на поживлення інноваційної діяльності підприємств та зростання продуктивності праці.

Зростанню рівня потенційної частини трудових ресурсів можуть сприяти заходи, спрямовані на розвиток професійних якостей особистості, наприклад, завдяки отриманню освіти, курсам підвищення кваліфікації, стажуванню тощо. В контексті цього перспективним є планування заходів з відтворення рівня якості економічних ресурсів в Україні, спираючись на державні програми. Результати подальших досліджень передбачають прогнозування рівня відтворення інтелектуального потенціалу висококваліфікованого персоналу та розробку заходів, які сприятимуть забезпеченню зростання якості освіти, підвищенню результативності інтелектуальної праці та її можливого впливу на економічне зростання країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Комплексний демографічний прогноз України на період до 2050 р.(колектив авторів)/ за ред. чл.-кор. НАНУ, д.е.н., проф. Е.М.Лібанової. — К.: Український центр соціальних реформ, 2006. — 138 с.
2. Городянська Л.В. Державне регулювання відтворення економічних ресурсів: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конференції (6–7 грудня 2012 р.) «Роль і місце бухгалтерського обліку, контролю й аналізу в розвитку економічної науки і практики» — К.: КНЕУ, 2012. — С. 90–92.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> — назва з титул. екрана.
4. Городянська Л.В. Аналіз можливостей відтворення економічних ресурсів на підприємстві з використанням ІТ: збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Нові інформаційні технології управління бізнесом» (м. Київ, 14.02.2019 р.) [текст] — К.: Спілка автоматизаторів бізнесу, 2019. — 49–56.

5. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна — 2020» від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/201> — назва з титул. екрана.
6. Методологічні положення щодо класифікації та аналізу робочої сили й окремих форм трудової діяльності, затверджені наказом Держстату від 28.12.2018 № 292. [електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2018/292/mp_rs_new.pdf
7. Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Звіт про діяльність за 2011 рік» [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua> — назва з титул. екрана.
8. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України «Звіт про діяльність за 2016 рік» [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua> — назва з титул. екрана.
9. Городянська Л.В. Управління інтелектуальним капіталом і забезпечення підприємств інтелектуальними ресурсами. — К: Журнал «Актуальні проблеми економіки». — 2008. — № 1 (79). — С. 127–132.

Городянская Лариса Владимировна

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры финансового обеспечения войск Военный институт

Киевского национального университета имени Тараса Шевченко,

г. Киев (Украина)

ORCID ID 0000-0002-4482-1690

e-mail:gorod_lv@knu.ua

АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ ИННОВАЦИЙ НА УРОВЕНЬ ВОССОЗДАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ

Аннотация. В статье определены общая характеристика экономических ресурсов и направления их воссоздания. Предложена классификация экономических ресурсов по видам; выделена категория «воспроизводимые экономические ресурсы», которую образуют объекты основных средств, нематериальных активов и интеллектуальный потенциал трудовых ресурсов.

Геополитический конфликт и отрицательные макропроцессы в стране привели к существенному снижению инновационной активности отечественных предприятий. Проанализированы направления капиталовложений предприятий в воссоздание объектов экономических ресурсов, таких как основные средства, нематериальные ресурсы (активы) и рост уровня интеллектуального потенциала трудовых ресурсов. Определены доли таких вложений по годам. Исследование статистических данных и изучение внешних и внутренних факторов показало, что воссоздание интеллектуальных, нематериальных и материальных ресурсов, а также интеллектуального потенциала персонала происходит на достаточно низком уровне.

Анализ источников финансирования инновационной деятельности промышленных предприятий по их долям обнаружил, что приоритетным источником финансирования инновационной деятельности являются собственные средства. Экономический анализ показал, что экономика Украины остается невосприимчивой к научно-техническим новшествам из-за низкого уровня производственной базы промышленности и слабого финансирования государством научно-исследовательских и опытно-конструкторских разработок. Освещено влияние различных факторов на инновационную активность предприятий. Обоснована необходимость формирования эффективной государственной научно-технической и инвестиционной политики, которая должна происходить с учетом основного фактора экономической динамики — инноваций, которые ориентированы прежде всего на рост производительности труда.

Предложено проведение прогнозирования и мониторинга проблемных аспектов воссоздания экономических ресурсов. Планирование мероприятий воссоздания позволит отечественным инновационно активным предприятиям достичь финансовой стабильности, будет способствовать повышению результативности интеллектуального труда и его влиянию на экономический рост страны.

Ключевые слова: инновации, воссоздание, нематериальные ресурсы, интеллектуальный потенциал, интеллектуальная собственность, основные средства, экономические ресурсы

Larisa Gorodianska

PhD in Economics, Associate Professor, Associate professor of the Finance Support
Department of the Military Institute of the Kyiv National Taras Shevchenko University
(Kyiv, Ukraine)

ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF INNOVATION ON THE LEVEL RECONSTRUCTION OF ECONOMIC RESOURCES

Abstract. *The article defines a general characteristic of economic resources and directions of their reproduction. The classification of economic resources by types is proposed. The category of «reproducible economic resources», which are formed by the objects of fixed assets, non-material assets and the intellectual potential of labor resources, is singled out.*

The geopolitical conflict and the negative macroprocesses in the country have led to significant reduction of innovation activity of domestic enterprises. Directions of investment of enterprises in the reproduction of objects of economic resources, such as fixed assets, non-material resources (assets) and the growth of the level of intellectual potential of labor resources are analyzed. The volume of such investments has been determined on the yearly basis. Statistical research data and the study of external and internal factors show that the reproduction of intellectual, non-material and material resources as well as the intellectual capacity of the work force are at a rather low level.

Analysis of sources of financing of innovative activity of industrial enterprises on the basis of their shares reveals that their priority origin is their own funds. The economic analysis has also shown that the Ukrainian economy remains insensitive to the scientific and technological innovations due to the low level of manufacturing base of industry and lack of state funding for research and development.

The influence of different factors on innovation activity of enterprises is highlighted. Substantiated is the need for the formation of an effective state scientific — technological and investment policy, which should be carried out taking into account the main factor of economic dynamics — innovations which are oriented primarily on the growth of labor productivity.

The introduction of forecasting and monitoring of problematic aspects of renewal of economic resources is proposed. Planning of the arrangements for their replenishment will allow domestic enterprises, which actively introduce innovations, to achieve financial stability, contribute to increasing the efficiency of intellectual potential and its impact on economic growth of the country.

Keywords: *innovation, reconstruction, intangible resources, intellectual potential, intellectual property, fixed assets, economic resources.*

REFERENCES

1. Libanova, E. M. (2006). Complex demographic forecast of Ukraine for the period up to 2050 (Ed. corr. National Academy of Sciences of Ukraine, Ed.). Kiev, Ukraine: Ukrainian Center for Social Reforms.
2. Gorodanskaya, L. V. (2012). State regulation of reproduction of economic resources. The Role and Place of Accounting, Control and Analysis in the Development of Economic Science and Practice, 90–92. Retrieved January 12, 2019.
3. The State Statistics Service of Ukraine. (n.d.). Retrieved January 6, 2019, from <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Gorodanskaya, L. V. (2019). Analysis of the possibilities of reproduction of economic resources at an enterprise using IT. *New Information Technologies for Business Management*, 49–56. Retrieved February 14, 2019.
5. Decree of the President of Ukraine «On the Strategy of Sustainable Development” Ukraine-2020”. (2015, January 12). Retrieved January 24, 2019, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/201>
6. Methodological provisions on the classification and analysis of labor force and individual forms of labor activity, approved by the order of the State Statistics Service. (2018, December 28). Retrieved January 8, 2019, from http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2018/292/mp_rs_new.pdf
7. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine “Report on the activities for 2011”. (2012, March 26). Retrieved January 2, 2019, from <http://www.me.gov.ua>
8. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine “Activity report for 2016”. (2017, April 25). Retrieved January 17, 2019, from <http://www.me.gov.ua>
9. Gorodanska, L. V. (2018). Intellectual Capital Management and Intellectual Property Provision. *Actual Problems of the Economy*, 1 (79), 127–132. Retrieved January 23, 2019.